EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Oikeudellisten asioiden valiokunta

2008/2184(INI)

13.2.2009

LAUSUNTO

oikeudellisten asioiden valiokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetun direktiivin 2004/38/EY soveltamisesta
(2008/2184(INI))

Valmistelija: Monica Frassoni

EHDOTUKSET

Oikeudellisten asioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

A. toteaa, että on otettava huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan pyytämä ja Eurokansalaisen toimintapalvelukeskuksen (ECAS) toimittama väliraportti "vertailevasta tutkimuksesta Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella koskevan direktiivin 2004/38/EY soveltamisesta",

1. toteaa, että useimpien jäsenvaltioiden lainsäädännössä on lukuisia säännöksiä, jotka loukkaavat kyseisen direktiivin kirjainta ja henkeä ja vesittävät vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden ja EU-kansalaisuuden, ja että kansalliset hallintokäytänteet estävät hyvin usein merkittävässä määrin kansalaisten oikeuksien toteutumisen;

2. toteaa pettyneenä, että direktiivi on saatettu tyydyttävästi osaksi lainsäädäntöä ainoastaan Kyproksella, Kreikassa, Suomessa, Luxemburgissa, Maltalla, Portugalissa ja Espanjassa;

3. toteaa tämän osoittavan, että komissio ei ole kyennyt varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat direktiiviä johdonmukaisesti ja ajoissa, eikä käsittelemään lukuisia valituksia, joita kansalaiset ovat esittäneet direktiivin soveltamisen vuoksi; pyytää komissiota suunnittelemaan ja esittämään parlamentille johdonmukaisen, tehokkaan ja avoimen voimaan saattamista koskevan politiikan, jolla taataan vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden toteutuminen; katsoo, että komissio ei ole kohdentanut riittävästi henkilöresursseja eikä varoja direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamiseksi, mikä estää tuntuvasti komissiota valvomasta uskottavasti direktiivin soveltamista kaikissa jäsenvaltioissa ja huolehtimasta siten lainsäädännön yhdenmukaisuudesta tässä EU:n kansalaisille niin merkittävässä kysymyksessä;

4. toteaa, että direktiivin moitteettoman saattamisen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä epäonnistuminen merkitsee, että kaikkein ongelmallisimpia säännöksiä olisi tarkistettava, kuten kolmansien maiden kansalaisten perheenjäsenten maahantulo- ja oleskeluoikeus sekä EU:n kansalaisille asetettu vaatimus toimittaa yhdessä oleskelulupahakemuksen kanssa asiakirjoja, jotka eivät sisälly direktiiviin;

5. toteaa, että yhteisön lainsäädännön kanssa ristiriidassa olevat hallintokäytänteet vaikuttavat huomattavan kielteisesti kansalaisten oikeuksiin; muistuttaa esimerkkinä, että jäsenvaltioissa on käytössä erilaisia henkilötodistuksia ja oleskelulupia, mikä aiheuttaa sekaannuksia EU-kansalaisten pyrkiessä toteuttamaan vapaan liikkuvuuden oikeuttaan ja hankaloittaa sitä; korostaa, että Espanjassa EU:n kansalaisille annetaan rekisteröintitodistuksen ohella ulkomaalaisille tarkoitettava tunnistenumero, jota tarvitaan töiden tekemiseen tai espanjan sosiaaliturvajärjestelmään liittymiseen, että Ranskassa käytetään edelleen unionin kansalaisille myönnettävän rekisteröintitodistuksen ohella epämääräistä vapaaehtoista oleskelulupaa ja että Tšekin tasavallan, Ruotsin ja Belgian kaltaisissa jäsenvaltioissa viranomaiset vaativat oleskelulupien myöntämiseksi lisäasiakirjoja tai asettavat ehtoja, joita ei ole mainittu kyseisessä direktiivissä;

6. toteaa, että riittävien varojen periaatteen toteuttaminen jäsenvaltioissa aiheuttaa EU:n kansalaisille hämmennystä, koska se on usein määritelty epämääräisesti kansallisen lainsäädännön kaikilla tasoilla; korostaa tämän olevan erityisen huolestuttavaa käyttäen esimerkkinä Italian lainsäädäntöä, jossa edellytetään EU:n kansalaisilta heidän riittävien varojensa alkuperän osoittamista;

7. toteaa, että direktiivistä hyötyvien rekisteröidyn parisuhteen osapuolien tilanne ei ole aina selvä etenkään maissa, joissa rekisteröityä parisuhdetta ei tunnusteta; pyytää komissiota tarkkailemaan tätä direktiivin merkittävää näkökohtaa huolellisesti;

8. toteaa, että kolmansista maista saapuvien perheenjäsenten asemaan vaikuttavat oikeudelliset ja hallinnolliset esteet ovat erittäin ongelmallisia; korostaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä estetään direktiiviä rikkoen EU:n ulkopuolelta saapuvaa ja oleskeluluvan joltain muulta maalta saanutta perheenjäsentä pääsemästä maahan ilman viisumia, ja että maan hallintokäytänteiden vuoksi kolmansista maista saapuvien perheenjäsenten oleskelulupien käsittely on pitkällistä ja edellyttää kattavaa dokumentointia, mikä merkitsee myös tuntuvaa estettä vapaan liikkuvuuden oikeuden toteuttamiselle; muistuttaa, että Virossa kolmansien maiden kansalaisilla on ongelmia heidän pyrkiessään maahan toisen jäsenvaltion myöntämän oleskeluluvan avulla ja että kolmansista maista saapuvia ja viisumia hakeneita perheenjäseniä on pyydetty suorittamaan viisumista maksu; korostaa, että Italiassa perheen jälleenyhdistämistä pyytäneeltä kolmannen maan kansalaiselta edellytetään hänen varojensa alkuperän laillisuuden todentamista ja että varat eivät saa alittaa maan vuosittaista sosiaaliavustusta;

9. muistuttaa, että julkisen politiikan poikkeuksiin ei voida turvautua taloutta koskevien tarkoitusperien tai yleisten ehkäisevien päämäärien saavuttamiseksi; toteaa, että Viron ja Unkarin lainsäädännöissä ei ole selvää viittausta siihen, että karkotuspäätös ei saa perustua taloudellisiin tarkoitusperiin, ja että Unkarin ja Romanian lainsäädännössä ei ole mitään viittausta aiempien rikostuomioiden ja yleisten ehkäisevien syiden pois jättämiseen.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	12.2.2009
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 10 –: 5 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alin Lucian Antochi, Monica Frassoni, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Alain Lipietz, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Rainer Wieland, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Sharon Bowles, Mogens Camre, Brian Crowley, Jean-Paul Gauzès, Kurt Lechner, Georgios Papastamkos